

en den
eptunis-
ij wordt
vel voor-
Als de
rden, en
ich zelf
geer ik

en verslag van wat er in dien raad verhandeld is, maar noemt nooit namen.

Nomina odiosa sunt.

Wie namen noemt wekt ergernis, en ergernis ontsticht.

En toch ligt het gevaar, om die ontstichting te weeg te brengen, als vanzelf voor de hand.

Men leeft kerkelijk in afgesloten kring. In dien kring hangt een quaestie. Ieder in de gemeente kent den ambtsdrager of het gemeentelid dat er in gemoeid is. En nu waant men zoo licht, dat zijn kerkbode ook tot eigen kring beperkt blijft, en wil dan stuur en richting aan de zaken geven, of valsche voorstelling voorkomen, door ook in het publiek zulk een geval ter sprake te brengen.

Dat vindt dan gretige lezers, en niet minder gretige lezeressen. Het bezorgt een half dozijn nieuwe abonneuten. Uw geschrift lokt tegengeschrift uit. Dit maakt uw bode nog interessanter.

Eenmaal dien weg op, gaat men bij een volgend voorkomend geval nog gereeder tot publieke bespreking over.

Lezers, door dit voorbeeld aangetrokken, gaan in ingezonden stukken al met denzelfden weg op.

De ééne kerkbode ziet dat van den anderen af.

En het eind is dat men ongemerkt uit onze kerkelijke wereld op straat draagt, wat stipt en heilighijk en broederlijk binnenskamers had behooren te worden afgedaan.

En weg is dan de teederheid, de schuchterheid, de discretie.

Nu versta men ons wel.

We beweren in het minst niet, dat dit kwaad onder ons reeds ernstige afmetingen aannam, maar het sloop hier en daar in, en juist omdat het nog zeer in het begin is, is het zijn zaak het in dit zwakke aanvangsel te stuiten.

Ook onze kerkboden en kerkelijke bladen, laat men dit nimmer vergeten, zijn publiek domein.

Ook de tegenstander en wie buiten ons staat leest ze.

Reeds uit dien hoofde eischt liefde voor onze kerken, dat men niet vertelle te Gaza, en niet uitroepre voor Askalons ooren, wat we weten, dat onze kerken in opspraak kan brengen of haar smaad kan doen belopen.

Maar ook afgezien van dit gevaar van buiten, deugt personeele publiciteit binnenskerks niet.

Van oudsher is bij onze kerkelijke discipline hierop steeds scherp gelet, en dan alleen, als een zonde publieke rechtbaarheid had erlangd, werd er met naam en toenaam in opgetreden.

Die regel nu onzer kerkelijke discipline geldt voor heel ons kerkelijk leven. Niemand moet noodeloos in opspraak komen. Daden, en beoordeelingen van daden, die geen publiek karakter dragen, moeten niet moedwillig aan de groote klok worden gehangen. Vermaan werkt particulier tienmaal beter, dan in bits geschrift. En ook de verdediging tegen onware geruchten is het doelwendigst zoo het naar den regel gaat: Die als hij gescholden werd, niet wederchold, en als hij leed niet dreigde.

De uitwerking van wat »zwart op wit gedrukt staat" is nog altoos zoo fataal. Het verkeert en vervreemdt de harten. Het wekt hartstocht op. Een smeulend vuur wordt er door aangeblazen.

En zelfs al gaat men op het persoonlijke terug, dan blijft nog de wet en eisch der Christelijke liefde vorderen, dat men zijns naasten goed gerucht meer bevordere dan bederve.

Broederliefde, in de liefde Christi geheiligd, spaart en verschoont, en kan niets gemeen hebben met de vijanden der bitterheid, die pogen zeer te doen en te wonden.

Ongetwijfeld, interessant moet elk blad zijn, maar dat interessante steke in het degelijke van den inhoud, als vrucht van diep en vroom leven, van ernstige studie en nadenken.

Pikant daarentegen mag een kerkelijk blad nooit zijn, of het moet dan wezen om Christus' wil, ter verdediging van zijn heilige waarheid.

Eerlijk ?

Tijdens de jongste verkiezingen voor de Staten-Generaal had men van alle zijden de kiezers, die tot de Ned. Hervormde kerk behooren, tegen Dr. Kuyper in het harnas gejaagd, als bezielden hem geen andere toelg, dan om deze kerk en alwat met deze kerk samenhang te verderven.

Dit gaf Dr. Kuyper aanleiding tot het publiceren van deze korte, ter zake dienende verklaring :

De ondergeteekende, van onderscheidene kanten vernomen hebbende, dat vele Antirevolutionaire kiezers, die tot de Ned. Hervormde kerk behooren, beducht zijn gemaakt, als zou de overwinning der Antirevolutionaire partij nulloopen op schade voor de Ned. Hervormde kerk, gevoelt zich gedroegen desaangaande het navolgende te verklaren :

1°. dat hij een beslist tegenstander is van de scheiding van *Godsdienst en Staatsrecht*. De souvereiniteit van God Almachtig moet naar zijn vaste overtuiging ook in het staatsrecht erkend, gehuldigd en geëerbiedigd worden.

2°. dat hij evenzo een beslist tegenstander is van de scheiding van *kerk en staat*, gelijk de Liberale partij die wel bepleit, maar zelve niet aandurft, en dat hij daarentegen steeds, evenals Groen van Prinsterer, *het publiekrechtelijk karakter der kerk van Christus* verdedigd heeft.

3°. dat hij met de geheele Antirevolutionaire partij daarentegen steeds aandrang, en aandrang blijft, op herstel van de geldelijke *zelfstandigheid der kerk*, en uit dien hoofde het beginsel voorstaat, om de gelden, die aan de kerken toebehooren, niet langer onder het beheer van den Staat te laten, maar *onder het beheer der kerken zelve te brengen*. Art. 20 is door hem dan ook steeds zoo uitgelegd, dat alle kerken

Het bestaande wantrouwen zal er wel niet door verminderd zijn of worden en de eerbijheid van den man, die de verklaring aflegde, zal men moeilijk een hoog en dunk kunnen hebben of behouden!

W."

Let wel op: de eerste verklaring stond in de *Standaard*, en werd door alle antirev. organen overgenomen. De tweede werd geplaatst in het kerkelijk weekblad *De Hervaut*, en geen a.-r. orgaan maakte er melding van.

In de hovenegenoemde zeventovende verklaring werd zelfs het uitzicht geopend van een terugkeer van Dr. Kuypcr naar de Herv. Kerk, zoodra deze weder zich plaatste op den grond der Formulieren en naar de inzettingen der ouden liefde. Een krasse verklaring, als men zich herinnert, dat de 'saamsmelting' van Afscheiding en Doelantie ging op accord van *nimmermeer* de Herv. Kerk als kerk te zullen erkennen.

Maar een dag na de herstemming komt in een Gereformerd weekblad de toelichting: met de Hervormde kerk is niet bedoeld de Hervormde kerk! Is het vreemd dat men vraagt, of bij Dr. Kuypcr dan alle goede trouw in de politiek ten ondergegaan is? En verklaren alle antirevolutionairen zich met zulk een manier van doen solidair?

— In minderen graad kan men den weerlaaf vinden in sommige Gereformerde weekbladen. Met de stemming raasde men wel tegen Dr. Bronsveld en de Chr. Historischen; overigen was er geen vuilte aan de lucht. Nu kakelt men weer lustig voort over de 'synodale genootschapskerk' die de merkteekens draagt der 'valsche kerk'! "I Kan weer lijden. Totaal vergeten zijn de Doelcrenden, dat zij zelf, door hun uitreding, mede schuldig dragen van het voortduren der overheersching in de Herv. Kerk door de Modernen.

Sommige a.-r. bladen jammeren hartbrekend over den tweeden val des heeren Heemskerk. Na de openbaarmaking van Dr. Kuypers 'toelichting' in de *Hervaut* moet men zich eerder verwonderen dat hij zoo veel stemmen kreeg. Het blijkt voor de zovoelste maal, dat de schuld der scheuring op politiek terrein niet ligt bij Mr. Lohman of Dr. Bronsveld, maar wel degelijk bij Dr. Kuypcr en zijn volgelingen. Wie zal dien man nog op zijn woord gelooven, casuist als hij is?

Nu laten we de publieke aanranding van Icmands karakter, die hierin schuilt, rusten.

En W. uit de *Banier*, de schrijver in het *Ned. Volksblad* zullen ook van deze hun woorden eens rekenschap geven aan Meerder dan wij.

Maar wat we wel vragen willen is, of dit nu eerlijke voorlichting van zijn publiek is.

Beide schrijvers weten toch, dat Mr. Groen van Prinsterer steeds getuigt heeft dat de Kon. Besl. van 1816 en 1812, waarbij de Synodale organisatie is ingesteld, zouden worden ingetrokken, als onwettig genomen.

Zij weten toch, dat vóór 1886 alle Gereformeerden in de Ned. Herv. kerk het over de noodzakelijkheid, om deze organisatie te vernietigen, eens waren.

Zij weten, dat, om nu slechts één naam te noemen, Dr. Hoedemaker nooit moede is geworden, tegen deze Synodale organisatie te protesteerden.

En onderwijl ze dit weten, lezen ze in een verklaring van Dr. Kuypcr, dat hij aan de Ned. Herv. kerk den eisch bleef stellen, om zich weer te buigen voor het gezag der Schrift, tot de belijdenis onzer vadersen terug te keeren, en alzoo de aloude eenheid van de kerk onzer vadersen te herstellen.

Er werd alzo in de verklaring zoo duidelijk mogelijk uitgesproken wat steeds als eisch gesteld was.

Toen we nu, op 27 juni, datzelfde nogmaals uitspreken, door op de tegenstelling tusschen de Synodale organisatie en het lichaam der Ned. Herv. kerken te wijzen, deden we dus niets anders, dan precies hetzelfde in andere woorden formuleeren, en nader toelichten.

En desmettenia hebben deze beide schrijvers den droeven moed, om wie zichzelven alzoo volkomen gelijk bleef, publiekelijk te beschuldigen van politieke oneerlijkheid; en zulks zonder dat ze hun lezers in staat stellen hun onware bewering te controleeren.

— — — — —

Vrienden der Waarheid.

Kort overzicht van den staat der geldmiddelen van de Nederl. Vereeniging van Vrienden der Waarheid enz. te Amsterdam. Van 1 Maart tot 31 Augustus 1897.

ONTVANGSTEN:	
Vergoeding der kerken	f 648—
Contributien	" 528 23
Collecten voor het tekort	" 65 22
Giften	" 33 21
Tekort	" 10 41 1/2
Totaal	f 1485 07 1/2
UITGAVEN:	
Saldo A. P.	f 71 84
Salariënen	" 1113 04
Reiskosten	" 159 13
Porto's	" 35 63
Weduwengeld	" 60 —
Drukwerk en Advertentiën	" 58 07 1/2
Diversen	" 27 50
Totaal	f 1485 07 1/2

Sedert de laatste opgave ontvingen wij, van de kerk te Fijnaart f 8 33 en van die van Nunspeet f 11, Aan collecten en aan giften ingekomen! Bij de adm. van de *Hervaut* f 150; van G. J. G. te K. f 1; uit Ermelo f 5; Zegwaard f 20; van Ds. Troost f 3; uit Dokkum f 0 50; collecterak te Delft f 1; van Meij. S. alhier, uit oude betrekking f 2 50; uit Oldenbroek f 9 40; Beemkoon f 4 50; bij broeder A. Punt te Rotterdam (door tusschenkomst van W. A. Vrelijk aldaar, van N. R. f 1) van J. K. f 1; N. H. R. f 1; A. B. f 0 25; H. D. f 3; A. de O. f 2; collecterak Geref. kerk B. aldaar f 2 en f 1 van J. D. te Noordeloos f 2 50; A. v. M. te Nieuwland f 2 50; C. van N. te Rijnoud f 2 50; Meij. J. K. te West-Souburg f 1; P. B. te Koudekerke f 1; P. de K. te Geijpkerke f 4 50; G. te Nichtevecht f 1 en N. N. door broeder Grootveld te Rotterdam f 10.

Onder de verantwoordde giften a f 253 21 is niet begrepen het navolgende: Sints de afsluiting der rekening ingekomen als v. Dr. A. G. Honig te Zelis, gift Geref. kerk aldaar f 3; door Dr. J. C. van Schelven te Dieren, van B. J. H. V. te S. f 1 25; O. J. J. in de 2de afn. van H. O. te G. f 1; Meij. J. R. te D. f 1; van de Geref. kerk te Doersburg f 1 en door Ds. B. van Schelven alhier, van N. N. f 15 en N. N. f 10, te zamen f 32 25, waardoor het tekort van f 10 41 1/2 veranderd in een kasstaldo van f 21 83 1/2.

De Penningmeester,
Koninginneweg 187. J. J. IJSEBRAND.

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some faint smudges and discoloration, particularly along the right edge. There is no text or other markings on the page.